

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **A. P.**

skazanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 §1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2020 r.,

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2019 r., III KO 8/20, w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 marca 2009 r., II AKa (...),

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W dniu 30 stycznia 2020 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 marca 2009 r., II AKa (...), którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 4 marca 2005 r., IV K (...).

Postanowieniem z dnia 17 marca 2020 r., III KO 8/20, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku, wobec jego oczywistej bezzasadności.

Od powyższego postanowienia zażalenie wniósł skazany, zaskarżając je w całości i zarzucając, że zostało ono wydane:

1. z rażącym naruszeniem prawa do obrony, gdyż nie rozpoznano jego wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu;
2. z obrazą art. 92 k.p.k., gdyż mimo przedstawienia we wniosku licznych uchybień oraz dowodu z dwóch ekspertyz biegłych, sąd nie odniósł się do zarzutów dotyczących recydywy, wadliwego stosowania art. 351 § 2 k.p.k., braku obligatoryjnego udziału obrońcy w losowaniu składu orzekającego, nieprawidłowego składu sądu wydającego postanowienie o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka koronnego, wadliwego przeprowadzenia dowodu z zeznań A. K. złożonych w postępowaniu przygotowawczym;
3. w oparciu o błąd w ustaleniach faktycznych, dokonanych bez uwzględnienia całokształtu materiału dowodowego.

W ocenie skarżącego powyższe uchybienia miały skutkować naruszeniem prawa do rzetelnego procesu, gwarantowanego mu przez przepis art. 6 ust 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Zaznaczyć na wstępie trzeba, że rozpoznaniu wniosku skazanego o wznowienie postępowania, wydanego w trybie art. 545 § 3 k.p.k., nie stało na przeszkodzie złożenie przez niego również wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Istotą wstępnej kontroli wniosku o wznowienie postępowania nie pochodzącego od obrońcy albo pełnomocnika jest przeprowadzenie jego oceny pod kątem oczywistej bezzasadności, eliminującej konieczność podejmowania zbytecznych i nieuzasadnionych czynności związanych między innymi z wyznaczeniem obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania albo poinformowania na piśmie sądu, że nie stwierdził podstaw do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania.

Przechodząc do istoty sprawy podkreślić trzeba, że Sąd Najwyższy, orzekając w trybie art. 545 § 3 k.p.k., słusznie odmówił przyjęcia wniosku skazanego, a złożone przez niego zażalenie nie zawiera żadnych argumentów, które mogłyby skutecznie podważać trafność zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Instytucja wznowienia postępowania mająca charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, służącego eliminowaniu z obrotu prawnego prawomocnych orzeczeń sądowych, może być stosowana na wniosek strony w ściśle określonych przypadkach.

Przypomnieć zatem trzeba, że zgodnie z art. 540 § 1 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się na wniosek, jeżeli:

1. w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
2. po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, czy też skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary.

W razie ujawnienia się uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowanie wznawia się z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

Analiza treści pism skazanego – wniosku i zażalenia – każe stwierdzić, że nie niosą one ze sobą żadnych nowych informacji wskazujących na zaistnienie okoliczności, które mogłyby być traktowane w kategoriach przedstawionych wyżej podstaw wznowieniowych. Podstawy wznowienia postępowania nie stanowią w szczególności złożone przez skazanego już po rozpoznaniu wniosku kserokopie – niepodpisanego dokumentu oznaczonego jako „Nota z badań poligraficznych przeprowadzonych w dniu 26 listopada 2019 r. – kontynuacja z dnia 8 października 2019 r.” oraz pisma opatrzonego tytułem „Wnioski uzupełniające z

przeprowadzonych badań”, sporządzonego przez biegłego K. W. (k. 38 – 47). Pomijając już to, że dotyczą one badań wariograficznych, jakim miał się poddać skazany po dziewiętnastu latach od chwili popełnienia przypisanego mu przestępstwa, przeprowadzonych – jak wynika z ich treści tego ostatniego pisma – w sposób uwzględniający oczekiwania skazanego co do ilości zadawanych pytań krytycznych, stwierdzić należy, że badanie z zastosowaniem środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu badanej osoby, ma charakter dowodu pomocniczego i poszlakowego, który nie musi eliminować z kręgu podejrzanych osoby, co do której wynik badania był negatywny. Nie świadczy on zresztą o sprawstwie badanego, a tylko o jego reakcji na zadane pytania.

Przypomnieć trzeba, że przedmiotem postępowania wznowieniowego nie jest kwestia odpowiedzialności karnej, a rolą sądu orzekającego w tym postępowaniu nie jest ponowne badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych dokonanych przez orzekające w sprawie sądy, lecz ustalenie istnienia podstaw do wznowienia postępowania. Nie może zatem skarżący oczekiwać, aby Sąd Najwyższy, orzekając w postępowaniu wznowieniowym, analizował zasadność również tych podnoszonych we wniosku zastrzeżeń do prawomocnie zakończonego postępowania (oparcie orzeczenia Sądu pierwszej instancji na błędnych ustaleniach faktycznych, wadliwe przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka A. K. byłej konkubina R. P. k. 7012-7013), które nie mają charakteru podstaw wznowieniowych.

Trafnie przyjęto, wydając zaskarżone postanowienie, że podnoszone przez skazanego okoliczności nie wskazują wystąpienia podstaw wznowienia postępowania z urzędu. Sprawa, której dotyczy wniosek o wznowienie była trzykrotnie przedmiotem kontroli prowadzonej przez Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego (III KK 181/06, III KK 161/08, III KK 212/09), a w jej wyniku nie stwierdzono zaistnienia uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Zaznaczyć przy tym trzeba, że w odniesieniu do podstaw wznowienia postępowania z urzędu strona może jedynie sygnalizować ich wystąpienie (art. 9 § 2 k.p.k.), zaś stwierdzenie przez sąd wznowieniowy braku podstaw do wznowienia postępowania z urzędu nie podlega zaskarżeniu. W tym stanie rzeczy, odnosząc

się do zażalenia skazanego, wystarczającym jest stwierdzenie, że formułowane przez niego zastrzeżenia co do jakości świadczonej mu pomocy prawnej przez obrońców nie mogą być postrzegane w realiach niniejszej sprawy w kategoriach bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Również złożona przez skazanego do akt sprawy kopia postanowienia Sądu Okręgowego w L. o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka koronnego nie dotyczy czynności sądu, której prawidłowość przeprowadzenia rzutowałaby na ocenę, czy orzeczenie objęte wnioskiem o wznowienie postępowania zostało wydane przez sąd, który był nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.